

TORS DAG 21 JANUARI 2016 ● SVERIGES STÖRSTA MORGONTIDNING ● GRUNDAD 1864

Blixtteater – från idé till föreställning på ett dygn

Kända dramatiker och skådespelare i nytt projekt. Sidan 4

Lever i ovisshet.
Hbt-aktivister från Kazakstan har väntat på besked om asyl i tre år. Sidan 6

Ettore Scolas död.
Han skildrade efterkrigstidens Italien med värme och humor. Sidan 5

När konsten når toppen

Konstnårsduon Bigert & Bergström lägger en filt över Sydtoppen på Kebnekaise för att stoppa nedsmältningen. Klimatfrågor är heta i konsten just nu. Sidorna 8-9

Kultur & Nöje**Konst stöttar klimatet**

Publicerad 2016-01-20

Stillbild ur Hanna Ljunghs "I am a mountain". Foto: Foto: Hanna Ljungh

Människans klimatpåverkan och förhållande till naturen är ett brännande aktuellt tema i konsten. Birgitta Rubin ser flera exempel på galleriernas säsongsöppning.

I Stockholm är det vargavinter men att klaga på köldknäppen känns opassande på Bigert & Bergströms "The freeze" på galleri Belenius/Nordenhake. Utställningen cirklar kring den globala uppvärmningens konsekvenser för Kebnekaise och den aktion konstnärssduon gjorde i somras för att stoppa nedsmältningen av Sydtoppens glaciär. De kapslade in kylan med 500 kvadratmeter "räddningsfilt".

Detta guldglänsande tyg, en solreflekterande växthusväv, är på utställningen svept över en tvådelad igloform med isliknande frigolit på insidan. Den symboliska svepningen och huvformen återkommer lekfullt i skulpturer, objekt, videor och foton. I "Mission completed"

vinkar våra hjältar från bergstoppen, än så länge Sveriges högsta punkt, stående på täckelsen efter sin lyckade ”geoengineering performance”.

Bigert & Bergström på Kebnekaise. Foto: Hanna Ljungh

Fotot är taget av konstnären Hanna Ljungh, som av en talande tillfällighet var på Kebnekaise samtidigt och nu parallellt ställer ut sitt projekt ”I am a mountain” på andra sidan stan. Hon har bestigit den isfria Nordtoppen och riktat en filmkamera mot den glaciärtäckta sydspetsen, som efter att ha krympt stadigt i många år faktiskt växte till sig med 30 centimeter på höjden 2015.

Har Bigert & Bergströms ”räddningsfil” hjälpt saken? Det är inte helt otroligt då skyddstäckning av glaciärer görs i megaformat i bland annat Alperna. Geoengineering, på svenska planetär ingenjörskonst, innebär storskalig teknisk manipulation av vädereffekter för att försöka bemästra klimatförändringar.

Bigert & Bergströms klimatkonst ingår i den både politiska och poetiska landarttritionen men bygger på ett större utbyte och ibland samarbete med ekologer och klimatforskare, i linje med den nya, gröna humanioran som bygger broar till naturvetenskapen.

Jag har följt Bigert & Bergströms utveckling under 25 år, från de första, stora projekten ”Biosfär III” och ”Klimatkamrarna” till de senaste årens serie om de fem elementen, med fokus på klimatförändringskatastrofer som orkaner, torka, översvämningar. För mig har deras angelägenhetsgrad stigit i takt med klimatlarmen.

Nu ger de även en självbiografisk ingång till sitt engagemang, med familjefoton i verket ”The meltdown 1947–2015”. Just 1947 var Lars Bergströms pappa som glaciolog med och startade Tarfala forskningsstation på Kebnekaise – en pionjärsats i en tid då sydtoppen var 19 meter högre än i dag! I barndomen fick Lars Bergström följa med sin pappa till Tarfala och Mats Bigert fick göra en Kebnekaiseexkursion tillsammans med sin morbror, som var norrskensforskare.

Den starka, personliga nerven i ”The freeze” får Bigert & Bergströms projekt att växa till en sorgesång.